

NOTA AAN HET OVERLEGCOMITÉ

Betreft: Wijziging van de vertegenwoordiging van België voor wat de Raad Energie van de Europese Unie betreft.

Inleiding en/of voorgaanden

Zowel in het Vlaamse (p. 152) als in het federale (p. 196) regeerakkoord staat dat de samenwerkingsakkoorden in verband met de vertegenwoordiging in het kader van de Europese Unie en de relevante internationale organisaties herzien moet worden.

De problematiek van de vertegenwoordiging van België werd reeds herhaaldelijk besproken op het Overlegcomité, onder andere op basis van een nota van de Vlaamse Regering voor het Overlegcomité van 6 juli 2016. De Vlaamse Regering bevestigt dit eerdere standpunt, maar past het aan voor wat energie betreft.

Energie valt volgens het samenwerkingsakkoord van 8 maart 1994 binnen een categorie met overwicht aan federale bevoegdheid, namelijk "Categorie II: Federale vertegenwoordiging met assessor van de deelstaten".

Echter heel wat topics van het huidige Europees energiebeleid zijn exclusieve gewestelijke bevoegdheden waardoor het nodig en noodzakelijk is dat de gewestelijke minister bevoegd voor energie het woord voert en de vertegenwoordiging van België op zich neemt, en dat de federale minister bevoegd voor energie als assessor wordt toegevoegd. Het voorstel is dan ook om "energie" van Categorie II te brengen naar Categorie III.

Uiteenzetting

Huidige situatie: SWA 8 maart 1994

De vertegenwoordiging van België in EU-Raden wordt geregeld door het Samenwerkingsakkoord van 8 maart 1994 tussen de federale staat, de gemeenschappen en de gewesten, met betrekking tot de vertegenwoordiging van het Koninkrijk België in de Ministerraad van de Europese Unie (BS 17 november 1994).

Het Samenwerkingsakkoord van 8 maart 1994 bepaalt in artikel 7 paragraaf 1:

"Art. 7. 1. De Interministeriële Conferentie voor het Buitenlands Beleid beslist eveneens over de verdeling tussen de Federale Staat, de Gemeenschappen en de Gewesten van de vertegenwoordiging van het Koninkrijk in de Raad, naargelang de configuratie van deze laatste. Deze beslissing is opgenomen in bijlage I van dit akkoord. Zij kan naderhand aangepast of herzien worden."

In de bijlage I bij het samenwerkingsakkoord staan er zes categorieën:

- In de categorieën I en II is er een overwicht aan federale bevoegdheden. Categorie I heeft een exclusieve federale vertegenwoordiging en categorie II heeft een federale vertegenwoordiging met een assessor van de deelstaten.
- In de categorieën III en IV is er een overwicht aan deelstaatbevoegdheden. Categorie III heeft een deelstaatvertegenwoordiging met federale assessor en categorie IV een exclusieve deelstaatvertegenwoordiging.
- In de categorie V wordt België steeds vertegenwoordigd door Vlaanderen en in categorie VI wordt de federale minister steeds bijgestaan door de bevoegde ministers van het Waalse of Vlaamse Gewest. Voor deze laatste categorie is een aparte toerbeurtregeling van toepassing.

Energie valt volgens het samenwerkingsakkoord van 8 maart 1994 binnen een categorie met overwicht aan federale bevoegdheid, namelijk "**Categorie II: Federale vertegenwoordiging met assessor van de deelstaten**".

Er wordt voor de Raad Energie steeds federale ministeriële vertegenwoordiging voorzien met een rotatiesysteem of toerbeurtregeling van de gewestelijke minister-assessor. Deze toerbeurtregeling wordt telkens voor een periode van één jaar afgesproken in overleg tussen de gewesten en bevestigd in de Interministeriële Conferentie voor het Buitenlands Beleid (ICBB). Van 1 juli 2017 tot 1 juli 2018 is het Brussels Hoofdstedelijk Gewest de assessor voor Raad Energie.

Artikel 10 van het Samenwerkingsakkoord van 8 maart 1994 bepaalt wat de vertegenwoordiging van België inhoudt:

"Art. 10. 1. De vertegenwoordiging van België wordt tijdens de volledige duur van de zitting van de Raad door één enkele Minister waargenomen, namelijk de zetelende Minister.

Deze zal tevens de enige woordvoerder van de delegatie zijn bevoegd om België bij de stemmingen te verbinden.

Bij afwezigheid van voornoemd zetelende Minister, wordt de Belgische zetel bezet door de Permanente Vertegenwoordiger van België bij de Europese Gemeenschappen of door zijn adjunct.

2. Overeenkomstig het vertegenwoordigingssysteem waarvan sprake in bijlage I, mag de zetelende Minister worden bijgestaan door een Minister-assessor."

Conclusie uit SWA 8 maart 1994

Het huidige samenwerkingsakkoord van 8 maart 1994 spreekt zichzelf in artikel 10 enigszins tegen. Artikel 10 stelt zowel dat er één enige woordvoerder is voor de duur van de Raad, maar verwijst tegelijkertijd naar Bijlage I bij het SWA van 8 maart 1994 waarin gesteld wordt dat een minister-assessor het woord kan voeren over materies die onder de bevoegdheid vallen van zijn regeringsniveau, in overleg met de zetelende minister.

In de praktijk wordt echter vanuit het federale niveau gesteld dat een minister-assessor het woord niet kan en mag voeren.

Naar de toekomst toe

Gezien het steeds groeiend belang van de gewestelijke bevoegdheden in de EU-context zoals hernieuwbare energie, energie-efficiëntie, decentralisatie, uitrol slimme meters, ... is het assessorschap voor een gewestelijke minister bevoegd voor energie voorbijgestreefd.

Een sterkere gewestelijke ministeriële vertegenwoordiging voor de Raden energie is noodzakelijk. Het voorstel is om "energie" onder te brengen in categorie III, de categorie met een overwicht aan deelstaatbevoegdheden.

Voorstel van beslissing

Het Overlegcomité neemt akte van de vraag van de Vlaamse regering en gelast de ICBB zich hierover te buigen en met een voorstel van aanpassing te komen tegen het overlegcomité van december 2017.

Leden die het dossier indienen

Geert Bourgeois

Minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed